

**Cerințe minimale pentru serviciul educațional
furnizat de învățământul
liceal teoretic / liceal integrat**

COORDONATOR ȘTIINȚIFIC:
Constantin-Șerban IOSIFESCU

AUTORI:
Gabriela Margareta KACSO-BODO
Constanța-Valentina MIHĂILĂ
Gabriela Alina PARASCHIVA

RESPONSABIL CALITATE:
Monica Vanda MUNTEANU

CORECTOR:
Dumitra STOICA

ISBN 978-973-649-678-3

Introducere

Descrierea cerințelor minimale pentru serviciile educaționale oferite de unitățile de **învățământ liceal teoretic/ liceal integrat** are următoarea bază legală:

- Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 75/2005 privind asigurarea calității educației, aprobată cu modificări prin Legea nr. 87/2006;
- Hotărârea de Guvern nr. 21/2007, privind aprobarea Standardelor de autorizare de funcționare provizorie a unităților de învățământ preuniversitar, precum și a Standardelor de acreditare și de evaluare periodică a unităților de învățământ preuniversitar;
- Hotărârea de Guvern nr. 961, din 26 august 2009 privind aprobarea Ghidului-cadru pentru elaborarea standardelor minime de calitate și a standardelor minime de cost pentru serviciile publice descentralizate;
- Legea Educației Naționale (L.E.N.) nr. 1/2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 18 din 10.01.2011;
- Ordinul Ministrului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului nr. 3753/2011 privind aprobarea unor măsuri tranzitorii în sistemul național de învățământ, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 104, din 9.02.2011.

Având în vedere atribuțiile ARACIP stabilite de lege, prezentul document se referă exclusiv la descrierea cerințelor minime, privind calitatea serviciilor educaționale oferite de **unitățile de învățământ liceal teoretic/ liceal integrat**, așa cum sunt ele definite pe baza standardelor de acreditare, aprobate prin Hotărârea de Guvern nr. 21/2007.

Acest document este structurat în două părți:

- Prima parte este un rezumat adnotat al standardelor de acreditare, specifice pentru învățământ liceal teoretic/ liceal integrat, structurat în conformitate cu cerințele Hotărârii de Guvern nr. 961 din 26 august 2009 (așa cum sunt structurate în Cap IV, paragraful 4.5, din Anexa 1) și care permite orientarea beneficiarilor, autorităților publice și furnizorilor de educație în privința cadrului general de funcționare a instituției de învățământ de tip „liceal teoretic/ liceal integrat”.
- Cea de-a doua parte descrie extensiv aceste cerințe minimale (furnizând, dacă este cazul, și baza legală complementară care descrie aceste cerințe), oferind, astfel, datele necesare pentru înființarea, dotarea (cu resurse de toate categoriile) și evaluarea (internă și externă) a respectivei instituții de învățământ.

Ca urmare, structura acestui document va fi următoarea:

- 1. Preambul** – în care sunt prezentate scopul și obiectivele standardelor minime de calitate și descrierea standardelor minime de calitate (punctele 4.5., 4.6.1. și 4.6.2. din Hotărârea de Guvern nr. 961, din 26 august 2009)
- 2. Definiția serviciilor educaționale** oferite de învățământul liceal teoretic/liceal integrat, care cuprinde:
 - 2.1. Tipul de servicii care fac obiectul standardului minim de calitate (punctele 4.6.3. și 4.10.8. din Hotărârea de Guvern nr. 961, din 26 august 2009)
 - 2.2. Scopul și obiectivele serviciilor conform legislației în vigoare (punctele 4.6.4. și 4.7. din Hotărârea de Guvern nr. 961, din 26 august 2009)
 - 2.3. Beneficiarii direcți ai serviciului și criteriile de acces (punctele 4.6.5. și 4.8 din Hotărârea de Guvern nr. 961, din 26 august 2009)
 - 2.4. Activități specifice și conexe (punctul 4.6.6. din Hotărârea de Guvern nr. 961 din 26 august 2009)
- 3. Organizarea și gestionarea serviciilor educaționale** oferite de învățământul liceal teoretic/ liceal integrat, care cuprinde:
 - 3.1. Descrierea furnizorului serviciului educațional (punctele 4.9. și 4.10.7 din Hotărârea de Guvern nr. 961, din 26 august 2009)
 - 3.2. Resursa umană (punctele 4.10 - de la 4.10.1 la 4.10.6. din Hotărârea de Guvern nr. 961, din 26 august 2009).
 - 3.3. Infrastructura și baza materială necesară serviciului (punctele 4.12. și 4.13. din Hotărârea de Guvern nr. 961, din 26 august 2009).
 - 3.4. Furnizarea serviciului (punctele 4.11. și 4.16 din Hotărârea de Guvern nr. 961, din 26 august 2009).
 - 3.5. Asigurarea calității serviciului (punctele 4.14. și 4.15. din Hotărârea de Guvern nr. 961, din 26 august 2009).

1. Preambul

1.1. Scopul și obiectivele standardului minim de calitate

1.1.1. Premisele serviciului educațional

În România toți cetățenii, fără discriminare, au acces la toate nivelurile și formele de învățământ, la educația permanentă, la educația nonformală. „Dreptul la învățătură este asigurat prin învățământul general obligatoriu, prin învățământul liceal și prin cel profesional, prin învățământul superior, precum și prin alte forme de instrucție și de perfecționare” (Constituția României, Art.32-1).

Procesul de învățământ derulat la nivelul învățământului liceal trebuie să garanteze accesul elevilor la cultură, în sensul neîngrădirii libertății persoanei de a-și dezvolta spiritualitatea și de a accede la valorile culturii naționale și universale. Pregătirea elevilor din învățământul liceal se realizează în spiritul idealului educațional al școlii românești, care constă în „dezvoltarea liberă, integrală și armonioasă a individualității umane, în formarea personalității autonome.” (Legea Educației Naționale nr. 1/2011).

Acest deziderat este realizabil prin formarea capacităților intelectuale, a disponibilităților afective și a abilităților practice în cadrul educației formale și celei nonformale.

1.1.2. Scopul standardului minim de calitate

Prin definirea standardelor specifice de acreditare și de referință se va asigura un nivel minim de calitate al serviciului educațional oferit de unitățile de învățământ liceal, filiera teoretică/ liceal integrat privind dezvoltarea la elevi a competențelor cheie (competențe de comunicare în limba maternă și în limbi de circulație internațională; competențe fundamentale de matematică, științe și tehnologie; competențe digitale; competențe axiologice-studiul valorilor (morale); competențe sociale și civice; competențe antreprenoriale; competențe de expresie culturală; competența de a învăța să înveți).

1.1.3. Stabilirea obiectivelor standardului minim de calitate

Standardele minime de calitate pentru învățământul liceal filiera teoretică/ liceal integrat vor urmări realizarea următoarelor obiective specifice pentru fiecare ciclu curricular:

- dobândirea competențelor specifice profilului de formare, dar și aprofundarea competențelor cheie, dobândite în învățământul obligatoriu, relevante pentru traseul de formare a elevului;
- asigurarea unei baze comune pentru pregătirea de profil;
- oferirea unei baze suficient de diversificate pentru orientarea în privința studiilor ulterioare / integrarea socială și profesională, în cazul finalizării studiilor.

1.2. Structura unui standard minim de calitate

1.2.1. Caracteristicile unui standard minim de calitate

Această descriere a serviciului exprimă nivelul minim de calitate definit de legislația în vigoare pentru nivelul învățământ liceal teoretic/ liceal integrat, în mod unitar.

Această descriere a serviciului exprimă nivelul minim de calitate definit de legislația în vigoare pentru unitățile de învățământ liceal, filiera teoretică, în mod unitar. Indicatorii de monitorizare și evaluare măsurabili sunt definiți în mod clar și concis prin descriptorii stabiliți în standardele naționale (aprobate prin Hotărârea de Guvern nr. 21/2007) și în cele specifice. Standardul minim de calitate are caracter național, fiind aplicabil atât subsistemului public, cât și celui particular, pentru:

- înființarea, dotarea și încadrarea cu personal a unităților de învățământ liceal teoretic/ liceal integrat (în perioada de timp dintre autorizarea de funcționare provizorie și acreditare);
- evaluarea internă (autoevaluarea) unităților de învățământ liceal teoretic/ liceal integrat;
- evaluarea externă a unităților de învățământ liceal teoretic/ liceal integrat, derulată de toate autoritățile educaționale cu rol de evaluare, monitorizare și control.

1.2.2. Formularea standardului minim de calitate

Standardul reprezintă descrierea cerințelor formulate în termeni de reguli sau rezultate, care definesc nivelul minim obligatoriu de realizare a unei activități de educație derulate de unitățile de învățământ liceal teoretic/ liceal integrat. Standardele de acreditare sunt standarde naționale, care se aplică învățământului preuniversitar de stat și particular și se referă la domeniile prevăzute de art. 10 din O.U.G. nr. 75/2005, aprobată cu modificări prin Legea nr. 87/2006. Pentru fiecare domeniu sunt definite subdomenii, pentru fiecare subdomeniu sunt formulați indicatori, iar la fiecare indicator sunt definiți descriptorii. Descriptorii sunt enunțuri care stabilesc, în mod concret și observabil, cerințele minime pe care organizația furnizoare de educație trebuie să le îndeplinească, pentru fiecare indicator, în vederea acreditării. La momentul actual există standarde minime de calitate, aprobate prin HG nr. 21/2007, și standarde de referință, aprobate prin HG nr. 1534/2008, generale, valabile pentru toate unitățile de învățământ preuniversitar, de stat și particular, dar complexitatea sistemului național de învățământ și diversitatea tipurilor de programe de studiu impune dezvoltarea unor standarde specifice pentru nivelul liceal teoretic/ liceal integrat.

2. Definiția serviciului educațional

2.1. Tipuri de servicii care fac obiectul standardului minim de calitate

Art. 31 (1) din Legea Educației Naționale nr. 1/2011, stipulează că în învățământul liceal sunt cuprinse următoarele filiere și profiluri:

- a) filiera teoretică, cu profilurile umanist și real;
- b) filiera tehnologică, cu profilurile tehnic, servicii, resurse naturale și protecția mediului;
- c) filiera vocațională, cu profilurile militar, teologic, sportiv, artistic și pedagogic.

Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului este abilitat să stabilească, prin planurile-cadru de învățământ și în funcție de dinamica socială, economică și educațională, specializări diferite în cadrul acestor profiluri.

Serviciile furnizate care fac obiectul standardului minim de calitate sunt instructiv-educative (pe baza planurilor de învățământ și a programelor școlare, aprobate de Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului), prin lecții desfășurate cu întreaga clasă sau pe grupe de minim 15 elevi. Cultura generală orientează programele școlare spre structura de bază a cunoștințelor care au o funcționalitate formativă maximă, valorificabilă prin raportare la specificul fiecărei discipline de învățământ. Această structură de bază poate acoperi date, fapte, evenimente, procesate, la nivelul unor concepte fundamentale, care:

- propun modele cognitive de bază, indispensabile pentru înțelegerea fenomenului studiat;
- definesc exact dimensiunile interne, abstracte de bază ale fenomenului studiat;
- caracterizează însușirile funcționale, sociale de bază ale fenomenului studiat;
- creează posibilitatea aplicațiilor variabile, realizabile în diferite contexte de dezvoltare, modificare, perfecționare a fenomenului studiat.

Evaluarea calității acestor servicii se face prin (vezi mai jos punctul 3.6.1.):

- raportarea la cei 43 de indicatori (definiți ca instrumente de măsurare a gradului de realizare a unei activități desfășurate de o organizație furnizoare de educație prin raportare la standarde în Hotărârea de Guvern nr. 21/2007);
- raportarea la indicatorii relevanți din SNIE;
- raportarea la indicatorii de risc și de rezultat adecvați.

Serviciile educaționale oferite de învățământul liceal teoretic și care fac obiectul acestei descrieri și al standardelor specifice de calitate atașate se referă la **activitățile instructiv-educative realizate în mediul școlar și extrașcolar pentru elevii ciclului liceal teoretic, beneficiind de cadre didactice calificate și o infrastructură adecvată.**

2.2. Scopul și obiectivele serviciului

Învățământul liceal teoretic/ liceal integrat are ca **scop** instruirea și educarea elevilor din ciclul liceal teoretic/ liceal integrat.

Prin furnizarea serviciului învățământ liceal teoretic/ liceal integrat, se urmărește îndeplinirea următoarelor **obiective**:

- cristalizarea personalității elevului ca bun cetățean, cu o bogată cultură generală aptă să devină fundamentul oricărei specializări, deschis și adaptabil la nou;
- asimilarea fundamentelor științei și culturii, accesul la niveluri superioare ale acestora prin însușirea limbajelor: limba română, limba maternă, limbi de circulație internațională, informatic și estetic, precum și dobândirea unor pre-specializări către care se vor orienta după absolvirea liceului;
- formarea unui set de cunoștințe și competențe civice specifice societății democratice;
- asigurarea parcurgerii conținuturilor necesare promovării examenului de bacalaureat, în scopul continuării studiilor sau integrării pe piața muncii;
- formarea competențelor pentru învățarea pe tot parcursul vieții și forme ale învățării non-formale.

2.3. Beneficiarii direcți ai serviciului și criterii de acces

2.3.1. Beneficiarii direcți ai serviciului

Beneficiarii direcți ai educației la nivelul învățământului liceal teoretic/ liceal integrat sunt elevii cu vârstă cuprinsă, de regulă, între 16-19¹ ani, dar și persoanele care, din diferite motive, nu au absolvit cursurile acestui nivel de învățământ până la vârsta de 19 ani, prin formele de învățământ cu frecvență redusă, indiferent de condiția socială și materială, de sex, de rasă, de naționalitate, de apartenență politică sau religioasă, fără restricții care ar putea constitui o discriminare ori o segregare.

2.3.2. Criteriul de acces

Admiterea la liceu, conform legii², se realizează după următoarea procedură:

- a) în cazul în care numărul de candidați nu depășește numărul locurilor oferite de unitatea de învățământ, admiterea se va realiza pe baza portofoliului educațional al elevului;

¹ Conform Legii Educației Naționale nr. 1/2011, art. 23 (1), învățământul secundar superior sau liceal cuprinde clasele de liceu X-XII pentru filiera teoretică. Art. 361 (2) stipulează că măsura introducerii clasei a IX-a la gimnaziu intră în vigoare începând cu generația de elevi care începe clasa a V-a în anul școlar 2011-2012

² Idem, art. 76. (2)

b) În cazul în care numărul de candidați este mai mare decât numărul locurilor oferite de unitatea de învățământ, admiterea se face luând în calcul în proporție de 70% portofoliul educațional al elevului, media de absolvire a învățământului obligatoriu, precum și media la probele de la evaluarea națională de la sfârșitul clasei a IX-a și în proporție de 30% nota obținută la proba de admitere stabilită de unitatea de învățământ. În cazul mediilor egale, diferențierea se face pe baza portofoliului educațional al elevului. Unitățile de învățământ au obligația de a anunța public disciplina sau disciplinele la care se susține proba de admitere, programele, procedurile de organizare a acesteia, precum și modul de utilizare a portofoliului educațional, până, cel mai târziu, la începutul clasei a VIII-a. Proba suplimentară de admitere se va susține la cel mult două discipline.

Metodologia-cadru de organizare și desfășurare a admiterii în clasa a X-a este elaborată de Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului și este dată publicității, pentru fiecare generație, cel mai târziu la începutul clasei a VIII-a.

Absolvenții învățământului liceal care au dobândit formal, nonformal sau informal competențe profesionale pot susține examen de certificare a calificării, în condițiile legii. Absolvenții care promovează examenul de certificare dobândesc certificat de calificare și suplimentul descriptiv al certificatului, conform Europass.

Elevii care doresc transferul la o altă unitate de învățământ, pot face acest lucru la cerere, în termenele prevăzute de lege (respectiv la începutul anului școlar sau în vacanța intersemestrială) cu sau fără susținerea unor examene de diferență, după caz.

2.3.3. Procesarea cererilor (aplicațiilor) pentru accesul la un anume serviciu, a aprobării sau neaprobării accesului la serviciu

2.3.3.1. Modalități de procesare a cererii

Înscrierea elevilor la licee de stat sau particulare se realizează, după desfășurarea admiterii, cu respectarea Ordinului de Ministru de aprobare a calendarului acestor înscrieri, la secretariatele unităților de învățământ respective, sau în urma repartiției computerizate (în cazul liceelor, unde înmatricularea se face la cerere, conform calendarului stabilit de MECS).

2.3.3.2. Modalități ale beneficiarului de a avea acces la serviciu

Rețeaua liceelor de stat este aprobată de Ministerul Educației Cercetării, Tineretului și Sportului, la propunerea inspectoratelor școlare, cu consultarea altor factori interesați și ca rezultat al evaluării instituționale realizate de Comisia Națională de Evaluare Instituțională. Numărul de locuri și de clase se aprobă anual, în funcție de cerințele locale și naționale.

În funcție de necesitățile locale, se pot organiza, la cerere și în condițiile legii, grupe/clase în alternative educaționale integrate în unități școlare de stat sau particulare, precum și clase, secții sau școli cu predarea în limbile minorităților naționale.

Învățământul liceal cu frecvență redusă de stat poate funcționa, în condițiile legii, în unități de învățământ stabilite de inspectoratele școlare.

În învățământul particular, înscrierea elevilor în învățământul liceal se realizează, după ce au promovat evaluarea națională, în limita locurilor disponibile. Procedura de selecție a copiilor ce urmează să fie înscriși în unitățile de învățământ particular se realizează pe bază de criterii nondiscriminatorii, stabilite de unitatea de învățământ și făcute publice beneficiarilor educației.

Transferul elevilor de la o unitate la alta, de la o filieră la alta, de la un profil la altul, de la o specializare/calificare profesională la alta, de la o formă de învățământ la alta se realizează la început de an școlar sau în vacanța intersemestrială, în conformitate cu prevederile Regulamentului de organizare și funcționare a unităților de învățământ preuniversitar.

2.4. Activități specifice și conexe

2.4.1. Activități specifice

Activitatea specifică are caracter didactic și se realizează prin instruirea și educarea elevilor din clasele X-XII/XIII, în funcție de clasa, nivelul și forma de pregătire a elevilor. Distingem următoarele tipuri de activități specifice:

- **activități realizate în mediul școlar**, ca expresie a educației formale, intenționate și sistematice, în vederea formării personalității elevilor: lecțiile, concursurile școlare sau interșcolare;
- **activități realizate în mediul extrașcolar**, derulate prin intermediul unor activități cu valoare formativă pentru elevi, de natură să susțină învățarea elevilor: cercuri tehnice, artistice, sportive; activități de valorificare a timpului liber, activități sportive, artistice, tehnologice, excursii, vizite, vizionări de spectacole, activități de recreare.

2.4.2. Activitățile conexe

- asistență psihopedagogică individuală și de grup acordată elevilor;
- servicii de orientare și consiliere profesională;
- activități extracurriculare;
- servicii de cazare în internat;
- servicii de asigurare a masei în cantine școlare;
- servicii privind transportul elevilor.

3. Organizarea și gestionarea serviciului

3.1. Legislația în vigoare privind serviciul

- Legea Educației Naționale (L.E.N.) nr. 1/2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 18 din 10.01.2011;
- Ordinul Ministrului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului nr. 3753/2011 privind aprobarea unor măsuri tranzitorii în sistemul național de învățământ, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 104, din 9.02.2011;
- Legea nr. 87/2006 privind asigurarea calității educației;
- Hotărârea de Guvern nr. 21/2007 de aprobare a standardelor de autorizare, acreditare și evaluare periodică;
- Hotărârea de Guvern nr. 22/2007 de aprobare a metodologiei de evaluare instituțională;
- Hotărârea de Guvern nr. 1534/2008 de aprobare a standardelor de referință;
- Ordinul de Ministru nr.4925/2005 de aprobare a Regulamentului de organizare și funcționare a unităților de învățământ preuniversitar;
- Ordine de Ministru de aprobare a planurilor de învățământ și a programelor școlare pentru nivelul liceal, filiera teoretică;
- Ordinul Ministrului Sănătății nr. 1955/1995 pentru aprobarea Normelor de igienă privind unitățile pentru ocrotirea, educarea și instruirea copiilor și tinerilor;
- Ordinul de Ministru nr. 3250/1998 privind criteriile de normare a personalului didactic auxiliar din învățământul preuniversitar de stat; Notificarea MEN nr. 44990/1999 privind criteriile de normare a personalului nedidactic și didactic auxiliar din unitățile de învățământ preuniversitar de stat.

3.2. Furnizorul serviciului educațional

Instituțiile de învățământ liceal teoretic/ liceal integrat pot fi instituții de sine stătătoare sau pot integra învățământ cu clase de la clasa I până în clasa a XII/XIII-a, sau din clasa a V-a până în clasa a XII-a. Învățământul liceal teoretic durează în mod normal 3 ani, de la clasa a X-a până la clasa a XII-a la cursurile de zi.

Aceste instituții pot funcționa în regim public (instituții de învățământ de stat) sau în regim privat (instituții de învățământ particulare).

Serviciile educaționale care fac obiectul acestei descrieri sunt unitățile de învățământ liceal din filiera teoretică. Serviciile sunt publice, pentru care nu se organizează licitație.

Din perspectiva învățământului liceal teoretic, în sistemul de învățământ sunt organizate profilurile umanist și real, cu diferite specializări: matematică–informatică, științe ale naturii, științe sociale, filologie.

3.2.1. Relațiile de subordonare din echipa sau instituția care furnizează serviciul

Unitățile de învățământ liceal teoretic sunt organizate ca unități de învățământ cu personalitate juridică. Aceste unități își desfășoară activitatea sub îndrumarea și controlul direct al inspectoratelor școlare județene/ al municipiului București.

Inspectoratele școlare județene și Inspectoratul Școlar al Municipiului București, servicii publice deconcentrate ale Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, cu personalitate juridică, controlează aplicarea legislației și monitorizează calitatea activităților de predare-învățare și respectarea standardelor naționale/indicatorilor de performanță, prin inspecția școlară. De asemenea, acestea controlează, monitorizează și evaluează calitatea managementului unităților și instituțiilor de învățământ și coordonează admiterea în licee, evaluările naționale și concursurile școlare la nivelul unităților de învățământ din județ și, respectiv, din municipiul București³.

În conformitate cu prevederile Legii Educației Naționale nr. 1/2011, unitățile de învățământ preuniversitar cu personalitate juridică sunt conduse de consiliile de administrație, de directori și de directori adjuncți, după caz. În exercitarea atribuțiilor ce le revin, consiliile de administrație și directorii conlucrează cu consiliul profesoral, cu comitetul de părinți și cu autoritățile administrației publice locale. Consiliul de administrație este organul de conducere al unității de învățământ. Directorul exercită conducerea executivă a unității de învățământ.

În cazul unităților de învățământ cu predare integrală în limbile minorităților naționale, directorul are obligația cunoașterii limbii respective. În cazul unităților de învățământ cu secții de predare în limbile minorităților naționale, unul dintre directori are obligația cunoașterii limbii respective. În aceste cazuri, numirea directorului se face cu consultarea organizației care reprezintă minoritatea respectivă în Parlamentul României sau, dacă minoritatea nu are reprezentare parlamentară, cu consultarea Grupului parlamentar al minorităților naționale.

Standardele de acreditare prevăd necesitatea raportărilor instituțiilor de învățământ față de instituțiile abilitate prin lege și față de principalii purtători de interese din cadrul școlii și din afara acesteia.

Comisiile de evaluare și asigurare a calității din unitățile școlare au atribuția de a întocmi un Raport anual de evaluare internă, pe baza domeniilor și criteriilor stabilite prin Legea 87/2006, pe care îl înaintează Inspectoratului Școlar Județean/ Inspectoratului Școlar al Municipiului București și Agenției Române de Asigurare a Calității în Învățământul Preuniversitar, la solicitarea acesteia. Raportul anual de evaluare internă se face public.

Unitățile de stat, furnizoare ale serviciului educațional învățământ liceal teoretic, aduc la cunoștință reprezentanților consiliilor locale aspecte referitoare la starea spațiilor școlare în care se desfășoară procesul instructiv-educativ.

³ L.E.N. nr. 1/2011, art. 95 (1)

3.2.2. Comisii sau consilii existente

Standardele de acreditare prevăd cerința minimală a existenței organigramei organizațiilor furnizoare de educație și a regulamentelor interne de funcționare, care să conțină linii clare de decizie, comunicare și raportare. De asemenea, standardele de acreditare prevăd funcționarea organismelor de conducere individuală și colectivă – în condițiile prevăzute de legislația în vigoare și de reglementările interne, ca aspect al funcționării curente a unității de învățământ.

La nivelul fiecărei unități școlare funcționează:

a) *Consiliul de administrație*, organul de conducere al unității de învățământ, care este format din 7, 9 sau 13 membri, în funcție de mărimea unităților de învățământ și funcționează conform prevederilor art. 96 din Legea Educației Naționale nr. 1/2011;

b) *Consiliul profesoral* este alcătuit din totalitatea cadrelor didactice din unitatea școlară cu personalitate juridică, este prezidat de către director și are rol de decizie în domeniul instructiv-educativ;

c) Activitatea se organizează pe *catedre/comisii metodice* cu atribuții în elaborarea programului de activitate, pe etape și pe catedre. Catedrele/comisiile metodice se constituie din minimum patru membri, pe discipline de studiu, pe discipline înrudite sau pe arii curriculare;

d) *Consiliul clasei* este constituit din totalitatea personalului didactic care predă la clasa respectivă, din cel puțin un părinte delegat al comitetului de părinți al clasei și, pentru toate clasele, din liderul elevilor clasei respective. Președintele consiliului clasei este dirigintele;

e) *Comisia pentru evaluarea și asigurarea calității* este formată din 3-9 membri. Conducerea ei operativă este asigurată de conducătorul organizației sau de un coordonator desemnat de acesta;

f) *Consiliul elevilor* este format din liderii elevilor de la fiecare clasă și funcționează conform OM nr. 2782/2007;

g) *Consiliul părinților* este compus din președinții comitetelor de părinți ai fiecărei clase și susține unitatea de învățământ în activitatea de consiliere și orientare socio-profesională sau de integrare socială a absolvenților, propune discipline și domenii care să se studieze prin curriculumul la decizia școlii, identifică surse de finanțare extrabugetară și propune Consiliului de administrație al unității, la nivelul căreia se constituie, modul de folosire a acestora, sprijină parteneriatele educaționale dintre unitățile de învățământ și instituțiile cu rol educativ în plan local, susține unitățile de învățământ în derularea programelor de prevenire și de combatere a abandonului școlar.

3.3. Resursele umane în furnizarea serviciului

3.3.1. Profilul profesional al personalului

În cadrul unităților de învățământ de nivel liceal activitatea didactică de predare este asigurată de cadre didactice – profesori.

Pentru ocuparea funcțiilor didactice din învățământul liceal trebuie îndeplinite în mod corespunzător următoarele condiții minime de studii:

a) absolvirea cu diplomă a studiilor universitare de licență în profilul postului;

b) absolvirea masterului didactic cu durata de 2 ani;

c) efectuarea unui stagiu practic cu durata de un an școlar, realizat într-o unitate de învățământ, în funcția didactică corespunzătoare studiilor, sub îndrumarea unui profesor mentor⁴.

Posturile didactice din învățământul liceal pot fi ocupate cu personal titular, asociat sau suplinitor, prin concurs organizat în baza unei metodologii aprobate prin ordin al ministrului învățământului, cu probe scrise pentru angajarea titularilor și probe scrise sau orale la angajarea suplinitorilor și prin prezentarea unui curriculum vitae, la angajarea personalului didactic asociat. Concursurile pentru ocuparea posturilor didactice în învățământul particular se organizează de către unitatea școlară.

În unitățile pentru învățământ liceal poate funcționa personal didactic auxiliar, în conformitate cu prevederile Legii Educației Naționale nr. 1/2011. Personalul didactic auxiliar trebuie să îndeplinească condițiile de studii prevăzute de art. 250 din Legea Educației Naționale nr. 1/2011, pentru fiecare categorie de personal.

3.3.2. Selecția și angajarea personalului

În unitățile de învățământ sau în consorțiile școlare preuniversitare poate fi angajat personal didactic cu contract individual de muncă pe perioadă nedeterminată sau perioadă determinată de cel mult un an școlar, cu posibilitatea prelungirii contractului, respectiv în plata cu ora, în condițiile legii.

Deciziile privind vacantarea posturilor didactice, organizarea concursurilor pe post și angajarea personalului didactic se iau la nivelul unității de învățământ de către consiliul de administrație, la propunerea directorului. Inspectoratul școlar avizează oferta de posturi didactice/catedre vacante/rezervate.

Posturile didactice se ocupă prin concurs organizat la nivelul unității de învățământ de stat și particular, cu personalitate juridică, conform unei metodologii-cadru elaborate de Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, cu următoarele probe:

a) proba practică sau inspecție specială la clasă și proba scrisă din didactica specialității la angajarea personalului didactic cu contract individual de muncă;

⁴ Art. 7 din Anexa nr. 1 la Ordinul de ministru 3753/09.02.2011, privind aprobarea unor măsuri tranzitorii în sistemul național de învățământ apărut în Monitorul oficial nr 104/09.02.2011, stipulează că, până la finalizarea stagiului practic de către prima serie de absolvenți ai masterului didactic, conform Legii nr. 1/2011, condițiile de ocupare a funcțiilor didactice sunt cele prevăzute de dispozițiile aflate în vigoare la începutul anului școlar 2010–2011

b) prezentarea unui curriculum vitae și susținerea unui interviu la angajarea prin plată cu ora a personalului didactic asociat și a personalului didactic pensionat⁵.

În învățământul preuniversitar de stat, validarea concursurilor pentru ocuparea posturilor/catedrelor didactice se face de către consiliul de administrație al unității de învățământ care organizează concursul.

În învățământul particular, validarea concursurilor și angajarea pe post se fac de către conducerea unității de învățământ particular și se comunică, în scris, inspectoratului școlar.

Candidații care au dobândit definitivarea în învățământ, profesori cu drept de practică, și au ocupat prin concurs validat, în condițiile metodologiei, de consiliul de administrație al unității de învățământ un post didactic vacant sunt titulari pe postul ocupat. Directorul unității de învățământ încheie cu aceștia *contractul individual de muncă pe perioadă nedeterminată*.

Cadrele didactice care nu au dobândit definitivarea în învățământ, profesori debutanți, și au ocupat prin concurs validat, în condițiile metodologiei, de consiliul de administrație al unității de învățământ un post didactic vacant, directorul unității de învățământ încheie *contractul individual de muncă pe o perioadă nedeterminată* de cel mult un an școlar. În situația în care acești candidați promovează examenul pentru definitivarea în învățământ, consiliul de administrație poate hotărî modificarea duratei contractului individual de muncă din perioadă determinată în perioadă nedeterminată, iar cu cei care au ocupat un post didactic rezervat, directorul unității de învățământ încheie contractul individual de muncă pe o perioadă de cel mult un an școlar, respectiv până la revenirea titularului pe post. Consiliul de administrație al unității de învățământ poate decide prelungirea contractului individual de muncă și în anul școlar următor, în situația în care postul rămâne rezervat.

Pentru **personalul de conducere**, funcția de director și de director adjunct se ocupă prin concurs public de către cadre didactice titulare membre ale *corpului național de experți în management educațional*; concursul se organizează de către unitatea de învățământ, prin consiliul de administrație, iar în urma promovării concursului, directorul încheie contract de management cu primarul/primarul de sector al unității administrativ-teritoriale, respectiv președintele consiliului județean pe raza căreia se află unitatea de învățământ.

Pentru personalul nedidactic și didactic auxiliar selecția și angajarea se realizează de către unitatea de învățământ, în condițiile legii⁶. Structura și numărul posturilor pentru personalul didactic auxiliar din învățământul de stat se stabilesc de către Consiliul de administrație al unității de învățământ, pe baza criteriilor de normare, elaborate de MECS, pentru fiecare categorie de personal.

3.3.3. Necesarul de personal raportat la cerințele serviciului (incluzând și nevoile beneficiarului)

Necesarul de personal didactic calificat este stabilit, ținându-se cont de oferta educațională, de planul de școlarizare și de specificul activităților desfășurate.

În unitățile de învățământ liceal activitatea personalului didactic de predare se realizează într-un interval de timp zilnic de 8 ore, respectiv 40 de ore pe săptămână, și cuprinde:

a) activități didactice de predare-învățare-evaluare și de instruire practică și examene de final de ciclu de studii, conform planurilor-cadru de învățământ;

b) activități de pregătire metodică-științifică;

c) activități de educație, complementare procesului de învățământ: mentorat, școala după școală, învățare pe tot parcursul vieții⁷. Timpul săptămânal de activitate a personalului didactic auxiliar este identic cu cel stabilit pentru personalul cu funcții echivalente din celelalte sectoare bugetare, potrivit legii. Sarcinile acestuia sunt prevăzute în fișa individuală a postului.

Norma didactică în învățământul preuniversitar cuprinde ore prevăzute în planurile-cadru de învățământ la disciplinele corespunzătoare specializării sau specializărilor înscrise pe diploma de licență ori pe certificatul de absolvire a unui modul de minimum 90 de credite transferabile care atestă obținerea de competențe de predare a unei discipline din domeniul fundamental aferent domeniului de specializare înscris pe diplomă⁸.

Norma didactică în învățământul liceal este:

- de 18 ore pe săptămână (respectiv, 16 ore în cazul cadrelor didactice care au calitatea de mentor);

- 1 psiholog școlar la minim 800 de elevi;

- 16 ore pe săptămână, pentru personalul didactic din învățământul special integrat, pentru cel din centrele logopedice interșcolare, pentru personalul didactic itinerant, precum și pentru profesorii psihopedagogi din casele de copii;

- personalul didactic de conducere, de îndrumare și de control poate fi degrevat parțial de norma didactică de predare, pe baza normelor aprobate prin ordin al ministrului educației, cercetării, tineretului și sportului.

Structura și numărul posturilor pentru personalul **didactic auxiliar și nedidactic** se stabilesc de către Consiliul de administrație al unității de învățământ, pe baza criteriilor de normare elaborate de MECS pentru fiecare categorie de personal.

Conform normelor în vigoare și până la apariția noilor reglementări metodologice impuse de intrarea în vigoare a Legii Educației Naționale nr. 1/2011, la încadrarea personalului didactic auxiliar/ nedidactic în unitățile de învățământ de stat care furnizează serviciul educațional învățământ liceal se vor respecta prevederile OMEN nr. 3250/1998 privind criteriile de normare a personalului didactic auxiliar din învățământul preuniversitar de stat, precum și cele ale Notificării MEN nr. 44990/1999 privind criteriile de normare a personalului nedidactic și didactic auxiliar din unitățile de învățământ preuniversitar de stat.

⁵ Idem, art. 254 (8);

⁶ Idem, art. 250;

⁷ Idem, art. 262 (1);

⁸ Idem, art. 263 (1)

Necesarul de personal didactic auxiliar și nedidactic este următorul:

- bibliotecar, 1 post pentru fiecare bibliotecă având peste 10.000 de volume înregistrate și cel puțin 900 de elevi și cadre didactice cu fișă de cititor;
- laborant, 1 post; se poate norma numai dacă există două catedre de chimie sau trei catedre de biologie ori patru catedre de fizică sau de discipline tehnologice prevăzute cu ore de laborator în planul de învățământ;
- pedagog, 1 post la 80 de elevi interni și semiinterni, în medie;
- secretar, 1 post pentru fiecare 400 elevi, în medie;
- administrator, 1 post pentru fiecare unitate de învățământ care are sediu și spații proprii;
- îngrijitor, 1 post pentru fiecare 600 mp.

Timpul săptămânal de activitate a personalului didactic auxiliar este identic cu cel stabilit pentru personalul cu funcții echivalente din celelalte sectoare bugetare, potrivit legii. Sarcinile acestuia sunt prevăzute în fișa individuală a postului.

3.3.4. Obiective și proceduri de dezvoltare a resurselor umane

Dezvoltarea profesională a personalului didactic, de conducere, de îndrumare și de control și recalificarea profesională sunt fundamentate pe standardele profesionale pentru profesia didactică, standarde de calitate și competențe profesionale și au următoarele finalități generale, conform legii⁹:

a) actualizarea și dezvoltarea competențelor în domeniul de specializare corespunzător funcției didactice ocupate, precum și în domeniul psihopedagogic și metodic;

b) dezvoltarea competențelor pentru evoluția în cariera didactică, prin sistemul de pregătire și obținere a gradelor didactice;

c) dobândirea sau dezvoltarea competențelor de conducere, de îndrumare și de control;

d) dobândirea de noi competențe, prin programe de conversie pentru noi specializări și/sau ocuparea de noi funcții didactice, altele decât cele ocupate în baza formării inițiale;

e) dobândirea unor competențe complementare prin care se extinde categoria de activități ce pot fi prestate în activitatea curentă, cum ar fi predarea asistată de calculator, predarea în limbi străine, consilierea educațională și orientarea în carieră, educația adulților și altele;

f) dezvoltarea și extinderea competențelor transversale privind interacțiunea și comunicarea cu mediul social și cu mediul pedagogic, asumarea de responsabilități privind organizarea, conducerea și îmbunătățirea performanței strategice a grupurilor profesionale, autocontrolul și analiza reflexivă a propriei activități și altele.

Standardele minime de calitate prevăd pentru fiecare unitate care oferă servicii educaționale:

- existența unor criterii, metodologii și instrumente clare și transparente de evaluare a personalului didactic, adecvate tipului de învățământ;

- stabilirea împreună, de către conducerea unității respective și de către cadrele didactice, a unor planuri individuale de remediere a punctelor slabe identificate;

- existența unor proceduri proprii, transparente, de evaluare a progresului în dezvoltarea profesională a corpului profesoral.

Pentru a se asigura actualizarea și dezvoltarea competențelor, inclusiv dezvoltarea de noi competențe, în funcție de evoluția sistemului de educație și al curriculumului, cadrele didactice au obligativitatea de a participa periodic la programe de formare continuă, astfel încât să acumuleze, la fiecare interval consecutiv de 5 ani, considerat de la data promovării examenului de definitivare în învățământ, minimum 90 de credite profesionale transferabile¹⁰.

Personalul didactic din cadrul unităților școlare din învățământul liceal poate participa și la cursurile de formare în specialitate organizate de diferiți furnizori de formare profesională, avizate în prealabil de către MECTS.

Obiectivele strategice ale unității de învățământ referitoare la dezvoltarea profesională a cadrelor didactice din învățământul liceal sunt cuprinse în proiectul de dezvoltare instituțională și trebuie să fie în acord cu viziunea, misiunea și tipul organizației furnizoare de educație.

3.3.5. Drepturile și obligațiile personalului din cadrul serviciului furnizat

Drepturile și obligațiile personalului didactic sunt prevăzute în Legea Educației Naționale nr. 1/2011, Titlul IV privind Statutul personalului didactic și în Regulamentul de organizare și funcționare a unităților de învățământ preuniversitar.

Din personalul didactic pot face parte persoanele care au capacitatea de exercitare deplină a drepturilor, precum și o conduită morală conformă deontologiei profesionale și sunt apte din punct de vedere medical pentru îndeplinirea funcției.

Nu pot ocupa posturi didactice în învățământul preuniversitar sau posturi de conducere persoanele care desfășoară activități incompatibile cu demnitatea funcției didactice.

Personalul didactic are obligații și răspunderi de natură profesională, materială și morală, care garantează realizarea procesului instructiv-educativ, conform legii.

Drepturile personalului didactic din învățământul liceal se referă, în principal, la:

- concediul anual cu plată, în perioada vacanțelor școlare, cu o durată de 62 de zile lucrătoare;
- 6 luni de concediu plătit pentru redactarea tezei de doctorat sau a unor lucrări în interesul învățământului, pe bază de contract de cercetare ori de editare;
- salarii compensatorii, conform legii, în situația desființării unei unități de învățământ de stat;

⁹ Idem, art. 244 (4)

¹⁰ Idem, art. 245 (6)

- inițiativă profesională în ceea ce privește: conceperea activității profesionale și realizarea obiectivelor educaționale ale disciplinelor de învățământ, prin metodologii care respectă principiile psihopedagogice; utilizarea bazei materiale și a resurselor învățământului, în scopul realizării obligațiilor profesionale; punerea în practică a ideilor novatoare pentru modernizarea procesului de învățământ;

- asigurarea derulării activității didactice fără perturbarea acesteia de nicio autoritate școlară sau publică;
- protecția cadrului didactic de către autoritățile responsabile cu ordinea publică în spațiile școlare;
- dreptul de participare la viața socială: asocieri sindicale, culturale, profesionale, participări la manifestări științifice organizate în străinătate sponsorizate (cu aprobarea consiliului de administrație pentru acoperirea unor cheltuieli din fonduri extrabugetare);
- participarea la activități de formare continuă;
- decontarea cheltuielilor de transport, în condițiile legii, pentru personalul didactic din unitățile de învățământ conexe, care nu dispune de locuință în localitatea unde are postul;
- plata taxelor de înscriere la concursurile de admitere în învățământul superior și gratuitate la cazare în cămine și internate;
- concediu fără plată pentru continuarea studiilor sau specializării;
- compensație de la bugetul asigurărilor sociale de stat a 50% din valoarea cazării, mesei și a tratamentului în bazele de odihnă și tratament.

Obligațiile personalului didactic sunt prevăzute în fișa postului și vizează:

- obligațiile prevăzute în statut;
- utilizarea rezultatelor autoevaluării elevilor, a evaluării și a feed-back-ului pentru optimizarea activității;
- informarea regulată a elevilor și / sau a părinților acestora privind progresul realizat;
- participarea o dată la 5 ani, la un program de perfecționare recunoscut și acumularea unui număr minim de 90 credite pretransferabile;
- răspunderea disciplinară pentru încălcarea îndatoririlor ce le revin, potrivit contractului colectiv de muncă, precum și pentru încălcarea normelor de comportare care dăunează interesului învățământului și prestigiului instituției.

3.3.6. Drepturile și obligațiile beneficiarilor serviciului educațional

Beneficiarii primari ai învățământului liceal sunt elevii. Beneficiarii secundari sunt familiile elevilor. Comunitatea locală și societatea, în general, sunt beneficiari terțiari ai învățământului liceal.

Învățământul preuniversitar este centrat pe beneficiari. Toate deciziile majore sunt luate, conform legii¹¹, prin consultarea reprezentanților beneficiarilor primari, respectiv a Consiliului Național al Elevilor sau a altor asociații reprezentative ale elevilor, și prin consultarea obligatorie a reprezentanților beneficiarilor secundari și terțiari, respectiv a structurilor asociative reprezentative ale părinților, a reprezentanților mediului de afaceri, a autorităților administrației publice locale și a societății civile.

Potrivit legii, Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, împreună cu Consiliul Național al Elevilor și organizațiile guvernamentale și nonguvernamentale reprezentative, elaborează Statutul în care sunt prevăzute drepturile și îndatoririle elevilor, care se aprobă prin ordin al ministrului educației, cercetării, tineretului și sportului. În baza acestui statut, fiecare unitate de învățământ își elaborează regulamentul școlar propriu¹².

Elevii din învățământul de stat și particular se bucură de toate drepturile constituționale și de egalitate în toate drepturile conferite de calitatea de elev.

Elevii din unitățile de învățământ de nivel liceal au următoarele *drepturi specifice* prevăzute de Legea Educației Naționale și regulamentul specific de funcționare al acestora:

- de a beneficia de facilitățile școlare stabilite prin normele Ministerului Educației;
- tarif redus cu 50% pentru transportul local în comun, de suprafață, naval și subteran, precum și pentru transportul intern auto, feroviar și naval, pe tot parcursul anului calendaristic;
- decontarea cheltuielilor de transport, în limita a 50 km, elevilor care nu pot fi școlarizați în localitatea de domiciliu;
- tarife reduse cu 75% pentru accesul la muzee, la concerte, la spectacole de teatru, de operă, de film și la alte manifestări culturale și sportive organizate de instituții publice;
- de a folosi în mod gratuit materialele și auxiliarele curriculare puse la dispoziție de către unitatea de învățământ;
- de a participa la activități extracurriculare;
- de a beneficia de burse (de performanță, de merit, de studiu, de ajutor social) și alte forme de sprijin material, acordate de Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului;
- de a fi premiați, în funcție de rezultatele obținute;
- de a beneficia de asistență medicală;
- de a fi informați cu regularitate privind progresul realizat;
- posibilitatea, pentru elevii cu performanțe școlare excepționale, de a promova 2 ani într-un an școlar, conform metodologiei elaborate de Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului;
- dreptul de a nu li se leza demnitatea sau personalitatea de către nicio activitate organizată în unitatea de învățământ;
- dreptul de a contesta modalitățile și rezultatele evaluării. Contestația se adresează cadrului didactic respectiv, care are obligația de a motiva/justifica modalitatea de evaluare și rezultatele acesteia. În situația în care argumentele nu sunt considerate satisfăcătoare, elevul/reprezentantul său legal se pot adresa directorului unității școlare, care, pentru soluționarea contestației, va desemna profesori de specialitate, care nu predau la clasa respectivă;

¹¹ Idem, art. 80 (1);

¹² Idem, art. 80 (2)

- dreptul de a putea fi cazați în internate și de a lua masa la cantinele școlare, în condițiile stabilite prin regulamente de organizare și funcționare a unităților respective;
- dreptul de a putea alege pentru studiu, cu acordul părinților/ tutorei legal instituit, religia și confesiunea sau, la solicitarea scrisă a părinților/ tutorei legal instituit, de a putea să nu frecventeze orele de religie.

Obligațiile specifice ale beneficiarilor sunt, de asemenea, prevăzute în regulamentul de organizare și funcționare:

- de a frecventa cursurile;
- de a se pregăti la fiecare disciplină de studiu;
- de a-și însuși cunoștințele prevăzute de programele școlare;
- de a avea o comportare civilizată și o ținută decentă, atât în unitatea de învățământ, cât și în afara ei;
- de a cunoaște și de a respecta:
 - a) legile statului;
 - b) prezentul regulament și regulamentul intern;
 - c) regulile de circulație și cele cu privire la apărarea sănătății;
 - d) normele de tehnica securității muncii, de prevenire și de stingere a incendiilor;
 - e) normele de protecție civilă;
 - f) normele de protecție a mediului;
- de a purta asupra lor carnetul/ legitimația de elev, să-l prezinte profesorilor/învățătorilor pentru consemnarea notelor, precum și părinților, pentru informare în legătură cu situația școlară;
- de a utiliza cu grijă manualele școlare primite gratuit și de a le restitui în stare bună, la sfârșitul anului școlar (în cazul elevilor din unitățile de învățământ de stat), de a reprezenta unitatea de învățământ în competițiile naționale și internaționale;
- de a cunoaște și respecta regulamentul de ordine interioară, regulile de circulație și cele cu privire la apărarea sănătății.

Este interzis elevilor:

- să distrugă documente școlare, precum cataloage, carnete de elev, foi matricole etc.;
- să deterioreze bunurile din patrimoniul unității de învățământ;
- să aducă și să difuzeze, în unitatea de învățământ, materiale care, prin conținutul lor, atentează la independența, suveranitatea și integritatea națională a țării, care cultivă violența și intoleranța;
- să organizeze și să participe la acțiuni de protest, care afectează desfășurarea activității de învățământ sau care afectează frecvența la cursuri a elevilor;
- să blocheze căile de acces în spațiile de învățământ;
- să dețină și să consume, în perimetrul unității de învățământ și în afara acestuia, droguri, băuturi alcoolice și țigări și să participe la jocuri de noroc;
- să introducă, în perimetrul unității de învățământ, orice tipuri de arme sau alte instrumente, precum muniție, petarde, pocnitori etc., care, prin acțiunea lor, pot afecta integritatea fizică și psihică a colectivului de elevi și a personalului unității de învățământ;
- să posede și să difuzeze materiale cu caracter obscen sau pornografic;
- să utilizeze telefoanele celulare în timpul orelor de curs, al examenelor și al concursurilor;
- să lanseze anunțuri false cu privire la amplasarea unor materiale explozibile în perimetrul unității de învățământ;
- să aibă ținută, comportamente și atitudini ostentative și provocatoare;
- să aducă jigniri și să manifeste agresivitate în limbaj și în comportament față de colegi și față de personalul unității de învățământ.

Părintele/ tutorele legal este obligat să ia măsuri pentru școlarizarea elevului, pe perioada învățământului obligatoriu. Părintele sau tutorele legal răspunde pentru distrugerile materiale din patrimoniul școlii, cauzate de elev.

Conform art. nr. 86 din Legea Educației Naționale, Unitățile de învățământ încheie cu părinții, în momentul înscrierii elevilor, în Registrul unic matricol, un *Contract educațional*, în care sunt înscrise drepturile și obligațiile reciproce ale părților. Contractul educațional-tip este aprobat prin ordin al ministrului educației, cercetării, tineretului și sportului și este particularizat, la nivelul fiecărei unități de învățământ, prin decizia consiliului de administrație.

Nerespectarea prevederilor contractului educațional-tip de către unitatea de învățământ este sancționată de inspectoratul școlar, în conformitate cu prevederile metodologiei aprobate prin ordin al ministrului educației, cercetării, tineretului și sportului.

3.4. Infrastructura și baza materială necesară serviciului

3.4.1. Cerințe legate de imobile

Serviciul educațional învățământ liceal teoretic/liceal integrat este furnizat în imobile proprii și/ sau închiriate, concesionate, în comod, sau deținute sub orice altă formă legală. Spațiile de învățământ trebuie să respecte normele prevăzute de Ordinul Ministrului Sănătății nr. 1955/1995. Ele trebuie să fie în concordanță cu planul de școlarizare propozat, cu oferta educațională și cu specificul activităților desfășurate. Pentru spațiile școlare trebuie să existe autorizație sanitară de funcționare și aviz PSI.

3.4.2. Facilități și cerințe

Clădirile în care se furnizează serviciul învățământ liceal teoretic/liceal integrat trebuie să fie prevăzute cu rampe de acces pentru persoanele cu nevoi speciale.

În interiorul unităților de învățământ circulația elevilor va fi separată de cea pentru activitățile gospodărești.

Instituțiile care furnizează serviciul învățământ liceal teoretic/liceal integrat trebuie să ofere condițiile (săli de sport, terenuri) pentru desfășurarea orelor de educație fizică.

3.4.3. Cerințe tehnice și sanitare

Vor fi respectate normele prevăzute de Ordinul Ministrului Sănătății nr. 1955/1995 privind sănătatea în unitățile pentru ocrotirea, educarea și instruirea copiilor și tinerilor.

1. Cerințe tehnice și sanitare impuse de regimului de încălzire:

- oscilațiile de temperatură din interiorul încăperilor nu vor depăși 2°C pe perioada în care elevii se află în încăperile respective;
- diferențele dintre temperatura încăperilor destinate activității și cea a anexelor (coridoare, vestiare ș.a.) nu vor depăși 3°C;
- în sălile de clasă și de cursuri se vor asigura o temperatură de 18-20° C și o umiditate relativă de 20-60%, în sălile de educație fizică temperatura va fi de 16-18° C, iar în dormitoare se vor asigura o temperatură de 18-19° C și o umiditate relativă de 30-60%;
- sistemele de încălzire utilizate nu trebuie să permită degajarea de substanțe toxice în încăperi. Suprafața de încălzire va avea o temperatură ce nu va depăși 70-80°C pentru a nu se scădea umiditatea relativă sub 30%;
- în sălile de gimnastică se vor asigura pardoseli din materiale izoterme (parchet, dușumea) sau izolații termice (linoleum).

2. Cerințe privind ventilația:

- spațiile trebuie să fie ventilate natural;
- mijloacele de ventilație trebuie să asigure o primenire a aerului de cel puțin 3 schimburi pe oră în sălile de clasă și de cursuri pentru elevi și 5 schimburi pe oră, în grupurile sanitare;
- se va asigura o viteză a curenților de aer de 0,2-0,3 m/s în sălile de clasă și o viteză a curenților de aer de 0,2-0,3 m/s în dormitoare;
- în sălile de clasă și cursuri se va asigura un cubaj de aer de 5-8 mc pentru o persoană; cubajul pentru sălile unde se desfășoară procesul instructiv-educativ, cu excepția sălilor de educație fizică, se va calcula fără luarea în considerare a înălțimii mai mare de 3 m a acestora;
- sălile de educație fizică vor fi ventilate natural.

3. Cerințe privind iluminatul:

- iluminat natural direct, cu un raport luminos de 1/4 - 1/5 ;
- se va evita reducerea iluminatului natural prin obstacole exterioare, perdele sau prin culori închise folosite la zugrăvirea interioarelor;
- iluminatul artificial fluorescent din sălile de clasă, din bibliotecă, din laboratoare și cabinete, va asigura minimum 300 lucși (pentru iluminatul incandescent 150 lucși sau minimum 24 W/mp); iluminat artificial de 200 lucși în sălile de educație fizică;
- iluminatul artificial va asigura o iluminare uniformă a spațiilor în care se desfășoară activitatea, astfel încât să evite efectele de pâlpâire (stroboscopic), fenomenele de strălucire și de modificare a culorilor;
- se va asigura primirea luminii din partea stângă.

4. Cerințe privind vestiarele și spațiile sanitare:

- grupuri sanitare separate pe sexe în spațiile școlare;
- vestiare și grupuri sanitare separate pe sexe, la sălile de educație fizică;
- surse de apă cu jet ascendent și chiuvete pentru spălarea mâinilor în vestibulul grupurilor sanitare, spațiile de recreație, sălile de mese și sălile de educație fizică. În lipsa acestora, se vor monta recipiente care să asigure minimum 3-4 litri/ elev / tură.

5. Cerințe privind mobilierul:

- mesele și băncile vor avea dimensiuni corespunzătoare înălțimii elevilor. Tipurile de mobilier vor fi avizate de Ministerul Sănătății;
- în sălile de clasă, scaunele vor fi prevăzute cu spătar.

6. Cerințe privind laboratoarele școlare:

- iluminat artificial de minimum 300 lucși și iluminat natural cu raport luminos între suprafața ferestrelor și cea a podelei de 1/3-1/4;
- temperatură de 18-20°C, umiditate relativă de 30-60% și o viteză a curenților de aer de 0,2-0,3 m/s.;
- cubaj de aer de minimum 6 m³ pentru un elev;
- amenajarea în laboratoarele de chimie a unor nișe cu hote prevăzute cu un sistem eficient de absorbție a gazelor degajate;
- obținerea autorizației sanitare și de protecție a muncii speciale de către laboratoarele de chimie care posedă substanțe toxice;
- manipularea substanțelor toxice numai de către profesorii și laboranții instruiți și numai în nișe;
- respectarea strictă a normelor de protecție a muncii și de prevenire a incendiilor (inclusiv închiderea ușilor de intrare a laboratoarelor de chimie spre interiorul acestora și păstrarea substanțelor chimice în dulapuri închise sub cheie, iar pentru cele toxice, în recipiente cu semnul „cap de mort” și cu denumirea substanțelor respective);
- montarea în laboratoarele de chimie a instalațiilor de apă și gaze;
- acoperirea meselor de lucru în laboratoarele de chimie cu materiale acido și alcalo - rezistente și ușor lavabile;
- interzicerea depozitării în nișele din laboratoarele de chimie a substanțelor chimice sau a altor materiale;
- dotarea laboratoarelor de chimie cu truse de prim-ajutor specifice substanțelor toxice existente în laborator;
- în laboratoarele de chimie, la orele în care se efectuează experiențe, elevii vor purta obligatoriu halate de protecție.

3.4.4. Întreținere

Spațiile necesare unei unități de învățământ trebuie să aibă și autorizație sanitară și aviz PSI. Ele sunt anual verificate de către autoritățile sanitare și de inspectoratul pentru situații de urgență. În urma acestor controale unitatea de învățământ poate pierde autorizația sanitară / avizul PSI dacă se constată încălcări ale legislației specifice sau nerespectarea recomandărilor făcute de către cele două autorități.

Unitățile trebuie să fie racordate la sistemele publice de canalizare sau, în lipsa acestora, să-și prevadă instalații proprii pentru colectarea, tratarea și evacuarea reziduurilor fecaloid-menajere și a apelor uzate, nepoluante.

3.4.5. Consum legat direct de furnizarea serviciului

Furnizorul de serviciu învățământ liceal teoretic trebuie să asigure dotările necesare, prevăzute în Normativul de dotare minimală pentru învățământul liceal, aprobat prin OMEC nr. 3263/2006, în concordanță cu efectivele de elevi din cadrul formațiunilor de studiu și să demonstreze preocupare pentru îmbunătățirea dotării spațiilor școlare.

În standardele de acreditare sunt prevăzute și dotările cu echipament informatic și de comunicare pe care o unitate de învățământ trebuie să le dețină, inclusiv pentru spațiile auxiliare și administrative.

3.4.6. Consumul indirect la furnizarea serviciului (utilități)

Unitățile de învățământ de nivel liceal consumă: energie electrică, energie termică (pentru a asigura o temperatură a aerului din spațiile de învățământ, cuprinsă între 18-20°C gaze și apă.

În spațiile deținute se aplică normele sanitare și de curățenie în vigoare, conform fiecărei categorii de spațiu.

3.5. Furnizarea serviciului

3.5.1. Modalități de furnizare a serviciului

Serviciul se furnizează prin interacțiune directă între cadrele didactice și elevii beneficiari, în spațiile special amenajate și dotate (săli de clasă, săli de sport, laboratoare, cabinete) de care dispune furnizorul – unitatea de învățământ de nivel liceal.

3.5.2. Activitățile care sunt incluse în servicii

Activitățile care sunt incluse în servicii și asigurate gratuit:

1. proiectarea didactică anuală și semestrială ;
2. proiectări ale activităților didactice teoretice și practice,
3. consiliere și orientare școlară și profesională;
4. evaluarea și informare regulată a beneficiarilor direcți și indirecti cu privire la progresele realizate;

Activități care nu sunt incluse în servicii și la care beneficiarii nu trebuie să contribuie financiar:

1. participarea la concursuri/olimpiade școlare naționale sau internaționale, cuprinse în calendarul propriu al inspectoratelor școlare județene sau în cel al Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului;
2. servicii medicale în interiorul unității de învățământ;
3. servicii de transport, în cazul în care acesta se asigură cu microbuze școlare furnizate de MECTS;
4. asistența psihopedagogică și orientarea școlară și profesională a elevilor este asigurată prin profesori de specialitate (psihologi, psihopedagogi, sociologi). Cabinetele de asistență psihopedagogică, organizate la nivelul unităților școlare, asigură informarea, cunoașterea și consilierea psihopedagogică a elevilor ciclului liceal, prin consultații individuale și colective, acțiuni de îndrumare a părinților/ tutorilor legali ai elevilor și de colaborare cu comunitățile locale, în scopul orientării școlare, profesionale și a carierei elevilor;
5. asistența educațională, terapiile specifice și consilierea psihopedagogică pentru integrarea școlară a elevilor cu cerințe educative speciale din învățământul liceal teoretic.

Activități care nu sunt incluse în servicii și la care beneficiarii trebuie să contribuie financiar:

1. anumite concursuri școlare cu taxă de participare;
2. servicii de cazare în internate;
3. servicii de masă în cantine;
4. servicii de transport, altele decât cele asigurate prin microbuze școlare furnizate de MECTS;
5. achiziționarea manualelor școlare și a auxiliarelor curriculare, în ciclul superior al liceului;
6. servicii de odihnă și recreere – tabere, excursii etc.

3.5.3. Cerințele de calitate care sunt legate de activitățile de mai sus

Cerințele care privesc asigurarea calității activităților furnizate prin serviciul învățământ liceal teoretic se referă la:

- proiectarea activităților instructiv-educative realizate cu elevii;
- asigurarea logisticii și organizarea spațiului de instruire și educare a elevilor pentru buna desfășurare a activităților;
- realizarea procesului instructiv-educativ utilizând strategii moderne, adaptate particularităților de vârstă și individuale ale elevilor;
- gestionarea activităților conexe, astfel ca acestea să susțină buna desfășurare a procesului instructiv-educativ.

Procedurile pentru asigurarea calității sunt prevăzute în standardele de acreditare, precum și în manualele de autoevaluare folosite în unitățile din învățământul profesional și tehnic, dar trebuie particularizate la specificul fiecărei unități de învățământ.

3.5.4. Durata serviciului

Durata serviciului educațional învățământ liceal teoretic este de 3 ani (clasele X-XII) pentru forma de învățământ zi. Art. 31 din L.E.N nr. 1/2011 stipulează că învățământul liceal se organizează și funcționează, de regulă, ca învățământ cu frecvență. Acesta se poate organiza și poate funcționa și ca învățământ cu frecvență redusă, în unitățile de învățământ stabilite de inspectoratul școlar, în colaborare cu autoritățile administrației publice locale.

Perioada de școlarizare se poate prelungi pentru elevii declarați repetenți și care sunt nevoiți să reia cursurile claselor respective. În învățământul liceal, elevii se pot afla în situații de repetenție de cel mult două ori. Anul de studiu se poate repeta o singură dată.

3.6. Asigurarea calității serviciului

3.6.1. Indicatori de realizare

Indicatorii sunt instrumente de măsurare a gradului de realizare a unei activități desfășurate de o organizație furnizoare de educație, prin raportare la standarde. Pentru asigurarea calității serviciului învățământ liceal se utilizează următoarele categorii de indicatori:

- indicatori utilizați în evaluarea calității educației;
- indicatori ai Sistemului național de indicatori pentru educație (SNIE);
- indicatori de risc și de rezultat.

Evaluarea calității educației are în vedere următorii **43 de indicatori**:

1. Existența, structura și conținutul documentelor proiective (proiectul de dezvoltare și planul de implementare);
2. Organizarea internă a unității de învățământ;
3. Existența și funcționarea sistemului de comunicare internă și externă;
4. Funcționarea curentă a unității de învățământ;
5. Existența și funcționarea sistemului de gestionare a informației; înregistrarea, prelucrarea și utilizarea datelor și informațiilor;
6. Asigurarea serviciilor medicale pentru elevi;
7. Asigurarea securității tuturor celor implicați în activitatea școlară, în timpul desfășurării programului;
8. Asigurarea serviciilor de orientare și consiliere pentru elevi;
9. Existența și caracteristicile spațiilor școlare;
10. Dotarea spațiilor școlare;
11. Accesibilitatea spațiilor școlare;
12. Utilizarea spațiilor școlare;
13. Existența, caracteristicile și funcționalitatea spațiilor administrative;
14. Existența, caracteristicile și funcționalitatea spațiilor auxiliare;
15. Accesibilitatea spațiilor auxiliare;
16. Utilizarea spațiilor auxiliare;
17. Dotarea cu mijloacele de învățământ și cu auxiliare curriculare;
18. Existența și dezvoltarea fondului bibliotecii școlare/ centrului de informare și documentare;
19. Dotarea cu tehnologie informatică și de comunicare;
20. Accesibilitatea echipamentelor, materialelor, mijloacelor de învățământ și auxiliarelor curriculare;
21. Procurarea și utilizarea documentelor școlare și a actelor de studii;
22. Managementul personalului didactic și de conducere;
23. Managementul personalului didactic auxiliar și personalului nedidactic;
24. Definirea și promovarea ofertei educaționale;
25. Existența parteneriatelor cu reprezentanți ai comunității;
26. Proiectarea curriculumului;
27. Realizarea curriculumului;
28. Evaluarea rezultatelor școlare;
29. Evaluarea rezultatelor la activitățile extracurriculare (extraclasă și extrașcolare);
30. Activitatea științifică;
31. Activitatea metodică a cadrelor didactice;
32. Constituirea bugetului școlii;
33. Execuția bugetară;
34. Existența și aplicarea procedurilor de autoevaluare instituțională;
35. Existența și aplicarea procedurilor interne de asigurare a calității;
36. Dezvoltarea profesională a personalului;
37. Revizuirea ofertei educaționale și a proiectului de dezvoltare;
38. Existența și aplicarea procedurilor de optimizare a evaluării învățării;
39. Evaluarea calității activității corpului profesoral;
40. Optimizarea accesului la resursele educaționale;
41. Constituirea bazei de date a unității de învățământ;
42. Asigurarea accesului la oferta educațională a școlii;
43. Constituirea și funcționarea structurilor responsabile cu evaluarea internă a calității.

Sistemul național de indicatori pentru educație (SNIE) prevede următorii indicatori specifici, cu relevanță pentru unitățile care furnizează serviciul învățământul liceal teoretic:

- Rata de tranziție în învățământul secundar superior (ISCED 3);
- Rata brută de cuprindere în învățământul secundar superior (ISCED 3);
- Rata de tranziție în învățământul postsecundar nonterțiar;
- Rata brută de cuprindere în învățământul postsecundar nonterțiar;
- Numărul de elevi ce revine la un cadru didactic;
- Numărul mediu de elevi pe clasă;
- Ponderea personalului didactic calificat;
- Ponderea personalului didactic necalificat;
- Ponderea personalului didactic cu timp parțial de lucru (normă parțială);
- Ponderea cadrelor didactice femei;
- Ponderea femeilor cu funcții de conducere (director);
- Numărul mediu de volume și publicații pe elev;
- Numărul de elevi ce revine la un calculator;
- Proportia repetenților;
- Rata abandonului școlar;
- Rata de absolvire.

Indicatorii de risc și de rezultat pentru care învățământul liceal furnizează date statistice sunt:

Indicatori de risc:

- Nivelul de educație al familiei;
- Nivelul economic al familiei;
- Procentul elevilor din familii dezorganizate;
- Componenta familiei;
- Timpul mediu de deplasare la școală;
- Proportia grupurilor vulnerabile în populația școlar;
- Participarea cadrelor didactice la programe de formare continuă;
- Mobilitatea cadrelor didactice;
- Calificarea personalului;
- Infrastructura pentru educație;
- Număr mediu de volume și publicații pe elev;
- Numărul mediu de elevi înscriși la bibliotecă;
- Utilizarea TIC;
- Absenteismul motivat;
- Absenteismul nemotivat.

Indicatori de rezultat:

- Rate de supraviețuire;
- Situația școlară la sfârșitul cursurilor;
- Situația școlară la sfârșitul cursurilor, înainte de susținerea examenelor de corigență, pentru elevi aparținând grupurilor vulnerabile;
- Rezultatele la examenele de absolvire;
- Destinația elevilor după parcurgerea fiecărui nivel de învățământ.

3.6.2. Metode de înregistrare a plângerilor

Fiecare unitate de învățământ gestionează un registru de intrări / ieșiri ale documentelor (corespondențe, sesizări și răspunsuri) și trebuie să aibă proceduri interne cu privire la gestionarea acestora.

Unitatea de învățământ este obligată să răspundă petenților în termen de maxim 30 de zile de la data înregistrării sesizărilor.

3.6.3. Procedurile pentru asigurarea calității

Pentru a se asigura un nivel minim de calitate al serviciului, dar și în vederea îndeplinirii așteptărilor beneficiarilor, la nivelul oricărei organizații furnizoare de educație trebuie să existe proceduri de evaluare și revizuire periodică a activității.

Procedurile obligatorii (la nivelul fiecărei unități pot exista și alte proceduri) sunt următoarele:

- de autoevaluare instituțională;
- de asigurare a calității;
- de inițiere, monitorizare și revizuire periodică a programelor și activităților;
- de optimizare a evaluării învățării;
- de evaluare periodică a calității corpului profesoral.

Unitățile școlare dețin și aplică proceduri interne prin care rezultatele evaluării și monitorizării calității, ale autoevaluării instituționale și ale evaluării rezultatelor învățării pot duce la revizuirea ofertei educaționale și la modificarea proiectului de dezvoltare.